



Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

**INFORMACJA O WYNIKACH KONTROLI  
JAKOŚCI I PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA  
PRODUKTÓW ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO  
POCHODZĄCYCH GŁÓWNIEM Z PAŃSTW UNII  
EUROPEJSKIEJ I PAŃSTW TRZECICH**



Warszawa, wrzesień 2016 r.



## **INFORMACJA O WYNIKACH KONTROLI**

### **JAKOŚCI I PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA PRODUKTÓW ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO POCHODZĄCYCH GŁÓWNIEM Z PAŃSTW UNII EUROPEJSKIEJ I PAŃSTW TRZECICH**

- I. Realizując ustawowy obowiązek ochrony interesów konsumentów, Inspekcja Handlowa w pierwszym kwartale 2016 roku przeprowadziła w placówkach handlu detalicznego na terenie 16 województw kontrolę jakości i prawidłowości oznakowania produktów rolnictwa ekologicznego pochodzących głównie z państw Unii Europejskiej (UE) i państw trzecich.

#### **Kontrolowane produkty pochodziły m.in. z następujących krajów:**

- państwa należące do UE – Austria, Belgia, Bułgaria, Czechy, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Włochy,
- państwa trzecie – Filipiny, Kanada, Turcja.

Zakres kontroli obejmował zbadanie jakości handlowej produktów oraz sprawdzenie prawidłowości ich oznakowania.

Przeprowadzono łącznie 161 kontroli, w tym w: 82 sklepach należących do sieci handlowych, 60 sklepach specjalistycznych (w tym 14 oferujących produkty luzem), 5 hurtowniach oraz 14 pozostałych. W przypadku 3 podmiotów sprzedaż prowadzona była za pomocą sieci Internet.

Wśród sklepów skontrolowanych przez Inspekcję Handlową systemem kontroli w rolnictwie ekologicznym było objętych 10 placówek, w tym 5 sklepów specjalistycznych, 4 sklepy należące do sieci handlowych i 1 hurtownia.

Różnego rodzaju nieprawidłowości stwierdzono w 64 placówkach (39,8 proc. skontrolowanych).

Ogółem skontrolowano 626 partii produktów ekologicznych, w tym 501 partii produktów pochodzących z krajów UE i 125 partii produktów importowanych z krajów trzecich.

**Skontrolowane partie produktów ekologicznych:**

- 252 partie przetworów owocowych i warzywnych,
- 78 partii soków,
- 52 partie miodów,
- 49 partii makaronów,
- 43 partii innych produktów,
- 36 partii kaszy,
- 35 partii ciastek,
- 33 partie produktów mlecznych,
- 28 partii mąki,
- 8 partii warzyw i owoców,
- 7 partii pieczywa,
- 3 partie jaj,
- 2 partie mięsa i przetworów mięsnych.

Różnego rodzaju zastrzeżenia wniesiono do 110 partii (17,6 proc.), w tym do 15 w zakresie nieprzestrzegania szczegółowych przepisów o rolnictwie ekologicznym. Produkty pochodzące z krajów UE zakwestionowano w odniesieniu do 100 partii (16 proc. ogółem skontrolowanych), a z krajów trzecich – 10 partii (1,6 proc. ogółem skontrolowanych).

**3.** Do badań w laboratoriach Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pobrano próbki ze 173 partii produktów rolnictwa ekologicznego, które oceniono w stosunku do obowiązujących przepisów prawa oraz deklaracji zawartych w oznakowaniu tych produktów. Wyniki badań stanowiły podstawę do zakwestionowania 16 partii (9,2 proc.) w zakresie nieprzestrzegania wymagań wynikających z ogólnych przepisów prawa żywnościowego.

**Do nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie jakości należały m.in.:**

- niewłaściwe cechy organoleptyczne, np.:
  - w przypadku sezamu smak nieczysty, niewłaściwy dla ziaren sezamu, stęchły z wyczuwalnym posmakiem pleśniowym oraz zapach stęchły, „workowaty”,
  - w przypadku pomidorów całych bez skórki pomidory różnej wielkości i kształtu, część pomidorów o niezachowanym kształcie, rozpadająca się, o konsystencji zbyt miękkiej; obecność skórek w jednym opakowaniu,
  - niższa zawartość cukrów w puree jabłkowym i truskawkowym – zgodnie z deklaracją powinno być 16,8 g/100 g, natomiast w wyniku badań stwierdzono 10,7 g/ 100g,
- niższa masa po odsączeniu – zadeklarowana masa pomidorów po odsączeniu to 240 g, natomiast w wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono 211 g ( $\pm 15$ ) i 187 g ( $\pm 13$  g).

**4.** W toku kontroli sprawdzono, czy były przestrzegane przepisy w zakresie znakowania produktów rolnictwa ekologicznego, szczególnie zawarte w art. 23-26 rozporządzenia 834/2007<sup>1</sup>. Skontrolowane produkty oceniono także pod kątem zgodności oznakowania z wymaganiami ogólnymi.

Oznakowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami stwierdzono w przypadku 79 partii produktów, z czego przepisy o rolnictwie ekologicznym zostały naruszone w przypadku 14 partii (2,3 proc. ogółem ocenionych). Wymagań w zakresie oznakowania ogólnego nie spełniało 65 partii (10,7 proc.).

**W oznakowaniu zakwestionowanych produktów stwierdzono m.in.:**

- w odniesieniu do przepisów o rolnictwie ekologicznym:
  - brak oznaczenia miejsca, w którym wyprodukowano nieprzetworzone produkty rolnicze, z których wytworzono końcowy produkt (9 partii),
  - nieprawidłowe wskazanie miejsca pochodzenia surowców (5 partii),

<sup>1</sup> Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2091/91 (Dz. U. UE L 158 z 20.07.2007, s. 1).

- dwa różne numery identyfikacyjne jednostki certyfikującej, np. DE-ÖKO-034 i NL-BIO-01 (1 partia);
- **w zakresie ogólnych przepisów prawa żywnościowego:**
  - brak nazwy środka spożywczego,
  - nieprawidłowe przetłumaczenie na język polski nazwy produktu, tj. z oryginalnego opakowania producenta wynikało, że były to „herbatniki”, natomiast na etykiecie z tłumaczeniem podano nazwę „biszkopty”,
  - podanie składnika o niezrozumiałej dla przeciętnego konsumenta nazwie „ghee”, uniemożliwiającej rozpoznanie prawdziwego charakteru środka spożywczego,
  - umieszczenie zarezerwowanej wyłącznie dla przetworów mlecznych nazwy „śmietanka” na produkcie śmietanka kokosowa,
  - bezzasadne zamieszczenie na śmietance kokosowej komunikatu o treści „produkt bezglutenowy, nie zawiera glutenu”, gdyż tego rodzaju produkty nie zawierają glutenu,
  - oznakowanie wprowadzające w błąd, które poprzez grafikę przedniej strony opakowania sugerowało zawartość orzechów laskowych, podczas gdy faktycznie do produkcji użyto, zgodnie z deklaracją producenta na opakowaniu, wyłącznie orzechów włoskich,
  - brak w oznakowaniu miodu informacji o nazwie państwa lub państw pochodzenia, w których miód został zebrany,
  - umieszczenie w oznakowaniu miodu, niezgodnego z tekstem oryginalnym, tłumaczenia na język polski odnośnie informacji dotyczących miejsca, w którym wyprodukowano nieprzetworzone produkty rolnicze, z których wytworzono końcowy produkt, tj. na oryginalnej etykiecie producenta w języku francuskim wskazano „Rolnictwo UE/spoza UE”, zaś w języku polskim podano „Rolnictwo UE” oraz jako obszar zbioru miodu wskazano Amerykę Łacińską i Europę,
  - umieszczenie w oznakowaniu miodu informacji o treści: „miód nektarowy nie utrwalany termicznie”, która wprowadzała w błąd konsumentów co do metod wytwarzania (miody w myśl przepisów unijnych nie mogą być utrwalane termicznie ani w żaden inny sposób),

- umieszczenie w oznakowaniu informacji o treści: „soja niemodyfikowana genetycznie”, podczas gdy produkty ekologiczne nie mogą zawierać GMO,
- zamieszczenie oświadczenia żywieniowego o treści „bez dodatku cukrów” bez podania informacji „zawiera naturalnie występujące cukry”,
- zastosowanie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych dotyczących soku z czarnego bzu: „czarny bez przede wszystkim jest stosowany w zwalczaniu przeziębień i podnoszeniu odporności układu immunologicznego na infekcje i choroby”,
- zamieszczenie oświadczenia żywieniowego o treści: „zawiera 5 głównych elektrolitów potrzebnych nam w codziennej diecie są to: wapń, sód, fosfor, magnez i potas”, nie informując o wartości odżywczej,
- podanie w oznakowaniu syropu klonowego informacji o treści: „produkt nie zawiera alergenów takich jak: gluten, orzechy, orzeszki ziemne, soja, sezam, gorczyca, seler”, która sugeruje, że ma on szczególne właściwości, podczas gdy w rzeczywistości wszystkie syropy klonowe nie zawierają tych składników,
- użycie określenia „wegetariański” w sposób niespełniający wymagań § 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych<sup>2</sup> (powinno być „produkt może być spożywany przez wegetarian” albo „odpowiedni dla wegetarian”),
- niepodanie w języku polskim informacji dotyczącej oznaczenia miejsca, w którym wyprodukowano nieprzetworzone produkty rolnicze, z których wytworzono produkt końcowy, np. w oznakowaniu produktu w języku oryginalnym oprócz informacji „Product of Italy” zostały również podane nazwa i adres przedsiębiorcy „Clearspring Ltd, London W3 7QE, UK”, co mogło sugerować, że produkt został wyprodukowany w Wielkiej Brytanii; dla oznaczenia w języku niemieckim „EU-/Nicht-EU-Landwirtschaft” nie podano polskiego tłumaczenia „Rolnictwo UE/ spoza UE”,
- brak podkreślenia w wykazie składników nazwy składnika alergennego za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego go od reszty składników.

<sup>2</sup> Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29).

### Produkty oznakowane w sposób mogący sugerować powiązanie z ekologiczną metodą produkcji, tj.:

- oleje oznaczone informacją o treści: „Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych przez MRiRW” oraz rysunkami drzewka w kolorze niebieskim z napisem „EKO INSPIRACJA”, gdzie do słowa EKO zastosowano większą, pogrubioną czcionkę, natomiast słowo INSPIRACJA znajdowało się poniżej słowa EKO i zastosowano do niego znacznie mniejszą, niepogrubioną czcionkę,
- miód oznaczony zielonymi, okrągłymi znaczkami z napisami: „100% NATURAL”, „100% BIO”, gdzie napis BIO został wyróżniony spośród innych informacji poprzez zastosowanie koloru zielonego (na białej etykietce z pozostałymi informacjami w kolorze czarnym). Ponadto dystrybutor miodu w swojej nazwie zawierał wyraz „eco”.

### 5. W toku kontroli sprawdzono także przestrzeganie:

- aktualności dat minimalnej trwałości lub terminów przydatności do spożycia - w 9 sklepach z uwagi na przeterminowanie zakwestionowano 21 partii produktów rolnictwa ekologicznego, np. komosa ryżowa przeterminowana o 4 miesiące, Pesto z czosnkiem niedźwiedzim BIO przeterminowane o 64 dni,
- obowiązku zgłoszenia do systemu kontroli ustanowionego dla rolnictwa ekologicznego, któremu podlegają dystrybutorzy, hurtownicy, detaliści oferujący produkty ekologiczne bez oryginalnych opakowań producenta („luzem”) oraz sprzedaż internetowa – stwierdzając nieprawidłowości w tym zakresie w 11 przypadkach,
- ważności certyfikatów – stwierdzając w 1 przypadku sprzedaż produktów po upływie jego ważności,
- warunków przechowywania – nie stwierdzając nieprawidłowości w tym zakresie,
- obowiązku zapewnienia identyfikowalności środków spożywczych – w jednej z kontrolowanych placówek stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie, a mianowicie po analizie przedłożonych dokumentów dostaw okazało się, że dotyczą one danych grup produktów jednak z innymi datami ważności.

Całokształt ustaleń kontroli dał podstawę do skierowania 6 informacji do właściwych terenowo organów nadzoru sanitarnego lub weterynaryjnego oraz 39 – do wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Wszczęto 21 postępowań administracyjnych na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w sprawie wymierzenia kar pieniężnych za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej, które w 8 przypadkach zakończyły się wydaniem decyzji o wymierzeniu kar w łącznej wysokości 4,3 tys. zł, zaś w przypadku 13 – odstąpieniem od wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 5c ww. ustawy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami ukarano mandatami 9 osób na łączną kwotę 1,2 tys. zł w związku z popełnieniem wykroczeń z art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia<sup>3</sup> tj. w związku z wprowadzeniem do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.

Z up. Prezesa Urzędu  
Ochrony Konkurencji i Konsumentów  
Wiceprezes  
*Dorota Karczewska*

Opracowanie:

Departamentu Inspekcji Handlowej UOKiK

---

<sup>3</sup> Dz. U. z 2015 r. poz. 594, z późn. zm.